

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και με βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα (ή μορφή) νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στον Λατινικό πόλεμο, ο Τίτος Μάνλιος, ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια.

Δεν σου πέρασε η οργή όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρ' όλο που είχες έλθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό: «Μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί του σπιτιού (εφέστιοι θεοί) μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Εγώ λοιπόν αν δεν (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκείτο· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω, ούτε πρόκειται να είμαι για πολύ καιρό τόσο δυστυχισμένη: όμως αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

Ingenter
Facies
Simillimo
Quae
Exercitus
Proeliis
Minaciora

Illud
Penatium
Nulli rei
Diutius
Miser
Hac
Morte
Servitutis

B2α.

Existimem
Veniendo
Aspice
Concipient
Praeesse
Abisset
Abstenturam
Habebuntur
Passuram esse
Possitis

B2β. (Το ρήμα είναι αποθετικό)

ΕΝΕΣΤ. : Ingrediamur
ΠΑΡΑΤ. : Ingredideremur
ΜΕΛΛ. (ΕΝΕΡΓ.) Ingressuri simus
ΠΑΡΑΚ. : Ingressi simus
ΥΠΕΡΣ. : Ingressi essemus

Γ1α . magnitudinis :	ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός γενική της ιδιότητας στο hominem
consul :	ομοιόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, παράθεση στο T. Manlius
aliquando :	επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο abiret
animo:	αφαιρετική του τρόπου στο perveneras
miserrima :	Κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego μέσω του συνδετικού ρήματος futura sum

Γ1β.

Respondit ille se esse Orcum : Το υποκείμενο του **ειδικού** **απαρεμφάτου** esse είναι το **se** σε πτώση **αιτιατική**, γιατί το υποκείμενο του ειδικού **απαρεμφάτου** τίθεται πάντα σε πτώση **αιτιατική** ακόμη και στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας (ΛΑΤΙΝΙΣΜΟΣ)

Ego nihil iam pati possum : Το υποκείμενο του **τελικού** **απαρεμφάτου** pati είναι το **ego** σε πτώση **ονομαστική**, γιατί υπάρχει ταυτοπροσωπία.

Γ1γ.

Dux hostium his verbis proelio filium laccessivit.

Γ1δ.

natus : **qui natus erat**

ingredient : **dum (tu) ingrederis /-re**

Γ2α.

«at contra hos, si pergis, aut immatūra mors aut longa servitus manet»

ΥΠΟΘΕΣΗ: si pergis (si + Οριστική Ενεστώτα)

ΑΠΟΔΟΣΗ : at contra hos aut immatūra mors aut longa servitus manet

(manet : Οριστική Ενεστώτα)

ΕΙΔΟΣ : Ανοικτή Υπόθεση στο παρόν

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ

ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΥΠΟΘΕΣΗ : si perrexisses (si + Υποτακτική Υπερσυντελικού)

ΑΠΟΔΟΣΗ : at contra hos aut immatūra mors aut longa servitus mansisset

(Υποτακτική Υπερσυντελικού)

ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΥΝΑΤΗ / ΠΙΘΑΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΥΠΟΘΕΣΗ : si pergas (si + Υποτακτική Ενεστώτα)

ΑΠΟΔΟΣΗ : at contra hos aut immatūra mors aut longa servitus maneat

(Υποτακτική Ενεστώτα)

Γ2β.

Non filium habens

Η δευτερεύουσα μετατρέπεται σε μετοχή πτώσης **ονομαστικής**, γιατί είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος *essem* (*ego*).

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius : Δευτερεύουσα επιρρηματική **χρονική** πρόταση, εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο **simul** που εκφράζει το **προτερόχρονο** (το *Quem* προτάσσεται για λόγους έμφασης – πρόταξη αντικειμένου), εκφέρεται με **οριστική** έγκλιση, γιατί η πράξη ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου (**aspexit**), γιατί σε σχέση με τις προσδιοριζόμενες προτάσεις δηλώνει το προτερό-χρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret : Δευτερεύουσα επιρρηματική **χρονική** πρόταση, εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό σύνδεσμο **cum** (ο οποίος χρησιμοποιείται για τις διηγήσεις του παρελθόντος) γιατί υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση δευτερεύουσας και κύριας και δημιουργεί μια σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσά τους· Εκφέρεται με **υποτακτική** που κάνει φανερό το ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου, χρόνου παρατατικού (**abiret**), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**edixit**) και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.